

Sygn. akt III AUa 1125/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Protokolant: st.sekr.sądowy Urszula Goluch-Nikanowicz	

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013 r. w Lublinie

sprawy J. P. - Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

z udziałem zainteresowanego T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 5 listopada 2012 r. sygn. akt IV U 961/11

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt III AUa 1125/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 października 2011 r. (...) Oddział w S. zobowiązał (...) Sp. z o.o. do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń T. P. od dnia 1 sierpnia 1993 r. do 31 sierpnia 2011 r. w kwocie 405,26 złotych oraz odsetek od 1 stycznia 1999 r. do października 2011 r. w kwocie 345,83 złotych.

Podstawą do wydania decyzji było stwierdzenie przez organ rentowy, że z powodu nieprawdziwych danych odnośnie okresów przebywania T. P. na urloпах bezpłatnych i okresach pobierania zasiłków chorobowych podanych przez zakład pracy, wymieniony pobierał zawyżone świadczenie.

W odwołaniu od decyzji J. P. - Syndyk Masy (...) Sp. z o.o. powołała się na treść art. 84 ustawy z dnia 13, a ponadto wskazała, że decyzja została skierowana do niewłaściwego podmiotu, gdyż ogłoszono upadłość zakładu.

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2011 r. ZUS sprostował omyłkę dotyczącą adresata decyzji i wskazał jako zobowiązanego J. P. Syndyka Masy (...) Sp. z o.o.

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że na J. P. – syndyku masy upadłościowej (...) spółce z o.o. ciąży obowiązek zapłaty kwoty 128, 69 zł tytułem zwrotu nienależnie wypłaconego T. P. świadczenia pobranego przez niego za okres od 1 września 2008 do 31 sierpnia 2011 roku, w pozostałej części oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

T. P. w dniu 22 listopada 1993 r. złożył wniosek o rentę za pośrednictwem zakładu pracy. Do wniosku zostało dołączone zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, wystawione przez (...) w W. Zakład Produkcji (...) w S.. W oparciu o ten dokument ZUS obliczył wysokość renty T. P. i podjął jej wypłatę od dnia 1 sierpnia 1993 r.

W dniu 7 września 2011 r. T. P. złożył wniosek o doliczenie stażu pracy na podstawie dołączonego świadectwa pracy, wystawionego przez (...) Sp. z o.o. w dniu 31 sierpnia 2011 r.

Z treści tego świadectwa wynika, że ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego oraz z zasiłków chorobowych w różnych okresach.

Informacji takiej nie zawierał dokument, który pracodawca wystawił w związku z wnioskiem T. P. o rentę z 1993 r.

Ujawnione okresy urlopu bezpłatnego i inne okresy nieskładkowe miały wpływ na wysokość świadczenia wypłaconego T. P. od 1993 r.

Wysokość nienależnie pobranego świadczenia za okres 1 sierpnia 1993 r. do 31 sierpnia 2011 r. wyniosła 405,26 złotych oraz odsetki od 1 stycznia 1999 r. do października 2011 r. wyniosły 345,83 złotych.

Takie kwoty zostały też wskazane w decyzji zobowiązującej pracodawcę do zwrotu nienależnie wypłaconych ubezpieczonemu świadczeń.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie jest częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art. 84 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585) nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach - **za okres nie dłuższy niż 3 lata**.

Jak wynika z treści przytoczonego wyżej przepisu przewiduje on trzyletni okres dla żądania zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń. Sąd zwrócił uwagę, że w odniesieniu do tego okresu ustawodawca nie ograniczył kręgu podmiotowego, w przeciwieństwie do tego, jak uczynił to w odniesieniu do okresu rocznego, który wyraźnie powiązał z osobą pobierającego świadczenie.

W ocenie Sądu okres trzyletni dotyczy również pracodawcy, jeżeli zachodzi sytuacja przewidziana w art. 84 ust. 6 powołanej wyżej ustawy, tj. wypłaty nienależnego świadczenia z powodu przekazania przez pracodawcę nieprawdziwych danych.

Zdaniem Sądu przepis art. 84 należy traktować kompleksowo, a nie interpretować ust. 6 w oderwaniu od całego przepisu. Ponadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2010 r. wydanym w sprawie **I UK 210/09** (LEX nr 585713)

stwierdził, że nie ma żadnych podstaw do stosowania przepisów prawa cywilnego (o bezpodstawnym wzbogaceniu lub czynie niedozwolonym) do oceny wymagalności nienależnie pobranego świadczenia.

Przyjęta przez Sąd kwota odpowiada wysokości nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami za trzy lata wstecz.

W pozostałym zakresie odwołanie zostało oddalone, gdyż w ocenie Sądu organ rentowy ostatecznie prawidłowo wskazał adresata decyzji oraz nie naruszył przepisu art. 236 prawo upadłościowe i naprawcze.

Wyrok wydano na mocy art. 477¹⁴ § 1 i 2 kpc.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w S..

Apelacja zarzuca:

- naruszenie prawa materialnego tj art. 84 ust 3 i 6 ustawy, z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity DZ. U. z 2009 r. nr. 205, poz. 1585 z póź zm.) poprzez błędną wykładnię tego przepisu

Skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie w całości odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na wstępie zaznaczyć należy, że sentencja wyroku Sądu I instancji została sformułowana w sposób nieprawidłowy. Zważywszy na treść decyzji zobowiązującej płatnika składek do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń oraz treść odwołania, w którym skarżący zakwestionował swoją odpowiedzialność, obowiązkiem sądu, o ile uważał, że odpowiedzialność ta ograniczona jest do okresu 3 letniego, było ewentualne określenie w jakiej części płatnik nie jest zobowiązany do zwrotu świadczeń. Tymczasem sąd rozstrzygał, kwestię która nie była przedmiotem odwołania - o rozmiarze w jakim płatnik ponosi odpowiedzialność. Powyższe uchybienie pozostaje jednak bez wpływu na treść rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego, a to wobec uwzględnienia apelacji organu rentowego, co powoduje zmianę wyroku i oddalenie w całości odwołania.

Apelacja jest zasadna. Trafnie organ rentowy zarzuca naruszenie prawa materialnego, - art. 84 ust 3 i 6 ustawy, z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity DZ. U. z 2009 r. nr. 205, poz. 1585 z póź zm.).

Stanowisko Sądu Okręgowego, ograniczającego obowiązek zwrotu świadczenia do okresu trzech lat pobierania świadczenia, zostało oparte na nieprawidłowej interpretacji przepisu art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepis art. 84 ust. 6 stanowi podstawę prawną do żądania zwrotu wypłaconych świadczeń od płatnika składek, który nie pobierał świadczenia. Chodzi tu o zwrot świadczenia, które w myśl art. 84 ust. 1, pobrała osoba, jako nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych. Z treści art. 84 ust. 3, nie wynika, że ma on zastosowanie do płatnika składek. Także w art. . 84 ust. 6 nie zaznaczono, że w sytuacji opisanej w tym przepisie ma zastosowanie ust. 3. Gdyby faktycznie miał zastosowanie ten przepis (art. 84 ust. 3), to wynikałoby to jednoznacznie z treści art. 84 ust. 6 przez zaznaczenie, że stosuje się art. 84 ust. 6 z uwzględnieniem ust. 3 (vide art. 84 ust. 1). Co więcej art. 84 ust. 6 odnosi się wyraźnie jedynie do ust 1.(obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1). Prowadzi to do wniosku, że określone normy czasowe wynikające z art. 84 ust. 3, obejmują jedynie osoby, które pobrały nienależne świadczenia.

Za taką interpretację przemawiają także zasady techniki legislacyjnej. Przepis ust 3 ograniczający żądanie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń do ostatnich 12 miesięcy i 3 lat został umiejscowiony bezpośrednio po zasadach regulujących odpowiedzialność konkretnych osób – tj osób pobierających świadczenie, co wskazuje, że ograniczenie czasowe dotyczy tej tylko kategorii osób.

W tym stanie rzeczy zaskarżony wyrok podlega zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.